

liko godina vodi Bourdieu zajedno sa svojim suradnicima. Teorija prakse, kojom se društvene nauke najčešće koriste kada obrazlažu ekonomiju prakse, oscilira između mehanizma i opće intelektualističke verzije finalizma. Gotovo je uobičajeno da se prepoznaju različite varijante racionalne akcije ili mehaničke reakcije (npr. mehanički formirane cijene na tržištu), a da se zaboravlja kako svaka akcija ima svoju, imanentnu logiku, kako svaki rad i svaka institucija imaju objektivno značenje, bez obzira jesu li rezultat razumnog plana ili racionalne računice.

Bourdieu smatra da praksa ne zavisi samo od mogućih općih šansa kapitala koji je na raspolaganju određenoj klasi nego i od objektivnih šansa koje taj kapital garantira u određenom momentu. Točnije, praksa zavisi od strukture različitih šansa profita. Te šanse određuju obim i strukturu kapitala, a time utječu na održavanje ili poboljšanje položaja ove klase u socijalnoj strukturi.

Broj 2, travanj — lipanj 1974.

Radovi

Jean-Michel Chapoulie: Profesionalna grupa profesora u klasnoj strukturi; Mohamed Cherkaoui i James K. Lindsey: Težina ocjene u školskom uspjehu; Pierre Héroux i Michael Novi: Faktorska analiza ideologije; Metodološki problemi; Manuel Castells, Guy du Boisberranger, Terry Nichols Clark i Pierre Birnbaum: Reakcija na članak Pierre Birnbauma »Lokalna moć«.

Jean-Michael Chapoulie

PROFESIONALNA GRUPA PROFESORA U KLASNOJ STRUKTURI

One profesionalne grupe koje stoje na usluzi svim društvenim klasama nužno su izložene djelovanju međuklasnih antagonizama. Chapoulieva sociološka analiza profesora na školama drugog stupnja prilog je istraživanju tog općeg problema.

Autor svoju analizu počinje istraživanjem objektivnih odnosa ove profesionalne grupe sa sistemom društvenih klasa. U prvom redu proučava odnose koji

proizlaze iz funkcija obrazovne institucije, a zatim odnose koji objašnjavaju porijeklo i pripadnost klase profesora. Ispitivanje odnosa profesorske grupe i društvenih klasa jedan je dio istraživanja delegiranja autoriteta. Sam taj odnos može biti osnova za komparaciju među profesionalnim grupama (liječnicima, socijalnim radnicima, profesorima) bez obzira na različitost njihova posla i specifičnog položaja svake od njih. Karakteristika profesorske grupe jest u tome što je ona posrednik među klasama. To je otprilike sadržaj prvog dijela članka. U drugom dijelu Chapoulie ispituje principe i osobitosti integracije i diferencijacije ove profesionalne grupe.

Maja Štambuk

REVISTA MEXICANA DE SOCIOLOGIA

Vol. 35, br. 1, siječanj — ožujak 1973.

Radovi

Luis I. Ramallo, Omar Argüello y Ayrton Fausto: Program nastave i istraživanja društvenih znanosti u Latinskoj Americi; **Edelberto Torres Rivas:** Razmišljanja o istraživanjima i nastavi društvenih znanosti; **Oscar Cuellar y Guillermo Heisecke:** Društvena politika i sistem dominacije; razmatranja o nastavnim programima i istraživanjima u Latinskoj Americi; **José Luis Najenson:** Što da se radi u političkoj antropologiji? Neka razmišljanja u odnosu na nastavne programe i istraživanje u Latinskoj Americi; **Orlando Fals Borda:** Razmišljanja o primjeni metoda istraživanja — akcija u Kolumbiji; **Omar Argüello, Ayrton Fausto y Luis I. Ramallo:** Nastavni programi i istraživanja društvenih nauka; iskustvo ELAS-a (Latinskoamerička sociološka škola). Latinskoamerička škola političkih znanosti i javne administracije, FLASCO. Program rada i istraživanja 1972 — 1973. Završavanje studija političkih znanosti i opće administracije; **Francisco Martín Suárez:** Neka razmatranja o procesima institucionalizacije argentinske sociologije u posljednjih nekoliko godina; **Juares R. B. Lopes:** Razmišljanja o društvenim znanostima u Sao Paulu, Brazil; **Glaucio Ary Dillon Soares:** Nekoliko informacija o istraživanjima i postdiplomskom studiju u Brazilu; **Daisy Rivero Alvisa:** Neka iskustva i društvena istraživanja na Sveučilištu u Havani, Kuba.

José Luis Najenson

ŠTA DA SE RADI U POLITIČKOJ ANTROPOLOGIJI?

Već na početku svoga rada autor govori o »krizi« koja je zahvatila političku antropologiju a i neke druge društvene znanosti na latinskoameričkom kontinentu. Klasičnoj antropologiji »došao je kraj« (»fin de la Antropología Clásica«). J. L. Najenson zalaže se za novi pristup antropologiji, zasnovan prije svega na historijskom materijalizmu, čime bi se oslobodila dogmatizma i ponavljanja.

Vrlo eksplicitno autor traži marksistički pristup, posebno u domeni interpretacije društvenih formacija pretkapitalističke epohe, načina proizvodnje, primitivnih lokalnih zajednica, problema jezika, mitova, kulture i dr. Stoga se potrudio da izradi listu sugestija i prijedloga značajnijih tematskih cjelina i problematike što ih treba posebno izučavati. Doslovice veli da je nužno stvoriti jednu marksističku antropologiju »antes que sea demasiado tarde«, prije nego bude isuviše kasno.

Vol. 35, br. 2, travanj — lipanj 1973.

Radovi

Mercedes Olivera y Ma. de los Angeles Romero: Politička struktura Oaxacae u XVI (16) stoljeću; **J. J. M. Heijmernik:** Korištenje zemlje u indijanskim lokalnim zajednicama u državi Oaxaca, regija Mixteca Alta, Santo Tomas Octopec; **Paul Singer:** Selo i grad u poviješnom kontekstu Latinske Amerike; **José de Souza Martins:** Odnosi i međuzavisnost sela i grada; **Luis Soberón:** Strukturalni uvjeti migracija selo — grad; **Peter Singelmann:** Vlastiti interes i interes klase: neka obilježja seljačkih pokreta u Latinskoj Americi; **Jean Casimir:** Definicija i funkcije grada u Latinskoj Americi.

Mercedes Olivera y Ma. de los Angeles Romero

POLITIČKA STRUKTURA OAXACAE U 16. STOLJEĆU

Politička struktura meksičke države Oaxaca u 16. stoljeću ostvaruje svoju društveno-ekonomsku i političku funkciju preko posebne organizacije lokalne zajednice — encomiende. Naime, nakon što je H. Cortés osvojio Meksiko počelo

se organizirati novoosvojena područja na principima koji su najbolje odgovarali interesima španjolske krune. Preko encomiende, Španjolci su provodili osnovne zadatke svoje vlasti: kolonijalnu kontrolu nad indijanskim stanovništvom, osiguranje poreza i dažbina i kristalizaciju indijanskog stanovništva. U okviru encomiende, Indijanci su imali neka mala ovlaštenja, stoga je encomienda kao prva forma vladavine nad indijanskim stanovništvom, potpuno uspjela omogućiti njihovu eksploataciju i podređeni položaj.

Vol. 35, br. 3, srpanj — rujan 1973.

Radovi

Glaucio Ary Dillon Soares: Izborne alijanse u Brazilu; **Wanderley Guilherme Dos Santos:** Parlamentarne koalicije i državna nestabilnost — brazilsko iskustvo 1961 — 1964; **José de Souza Martins:** Skola i rad u ruralnoj sredini; **Mario Ramírez Rancaño:** Imperijalizam i poduzetnički sektori; **Guillermo Labarca:** Odgojni sistem: Ideologija i superstruktura; **Oscar Uribe Villegas:** Indijanski jezici u Meksiku: Teritorijalna distribucija i sociolingvistička disperzija; **Xesús Cambre Mariño:** Španjolska sociolingvistika: Problematika regionalnih jezika. El Gallego; **Regina Jiménez de Ottalengo:** Novine kao medij masovnog komuniciranja i njihovo interdisciplinarno proučavanje; **Ovidiu Badina:** Društvena znanost i efikasnost znanstvenog istraživanja; **Hiber Conteris:** Bilješke za sociologiju latinskoameričkog romana.

Oscar Uribe Villegas

INDIJANSKI JEZICI U MEKSIKU

Ovo istraživanje poznatog meksičkog sociologa obuhvaća jedan od vitalnih problema meksičkog društva. Poznato je da veći dio Indijanaca govori samo svoj jezik. Međutim, da bi se mogli uključiti u društvene tokove nužno je znanje španjolskog jezika. Autor detaljno proučava jezike indijanskih plemena i odlike pojedinih monolingvističkih skupina.

Budući da postoji relativno velik broj jezika, autor smatra da bi bilo vrlo korisno da se radio i televizija, kao sredstva masovnih komunikacija, uključe u akciju povremenih emisija na pojedinim jezicima, kako bi se veći dio indijanskog stanovništva mogao upoznati sa svojom širom društvenom zajednicom i donekle se uključiti u nju.

Radovi

Gilberto Silva Ruiz: Savez klasa i radnički pokreti. Porfirijati; **Christian Araud:** Iskustvo »Advocacy Planinga« u Meksiku; **Gerard Pierre-Charles:** Zavisnost i industrijalizacija na Antilima i u Srednjoj Americi; **Albert Szymanski:** Međunarodne fondacije i Latinska Amerika; **Charles W. Johnson G. S.:** Političko nasilje. Odbacivanje funkcionalističke analize; **Ovidiu Badina:** Međuzavisnost između socio-profesionalnih transformacija omladine i globalnih društvenih modifikacija u perspektivi planiranog razvoja; **Oscar Uribe Villegas:** Slika »čovjeka u društvu« u sovjetskoj novelistici.

Gerard Pierre-Charles

ZAVISNOST I INDUSTRIJALIZACIJA NA ANTILIMA I U SRED. AMERICI

Razvoj industrije na Karibima i u zemljama Srednje Amerike nužno je bio pod utjecajem inozemnog kapitala i moćnih korporacija, čime su bile omogućene i druge vrste penetracije u nacionalne ekonomije i u politički život. Autor navodi primjere pojedinih zemalja, a posebno ističe neke periode u kojima je »pseudo-industrijalizacija« bila naglašena te shodno tome analizira se i problem novih načina dominacije i zavisnost u sadašnjem trenutku.

Jordan Jelić

THE POLISH SOCIOLOGICAL BULLETIN

Broj 1—2 (25-26), 1972.

Radovi

Marcin Czerwiński: Antropološki utopija; **Antonina Kłoskowska:** Varijable kulturnoga jaza, predikcija i planiranje kulturnoga razvitka; **Stefan Nowak:** Uloga i ograničenja funkcionalnog pristupa u postavljanju teorija stavova; **Andrzej Siciński:** Optimizam protiv pesimizma (Provizorni koncepti i njihove posljedice za istraživanje budućnosti); **Barbara Szacka:** Dva vida usmjerenosti prema prošlosti; **Bogna Wci-**

órka: Neurozitet i prilagodba varšavskih studenata (Nov način primjene ukrštenih panel-korelacionih tehnika); **Zbigniew Zaborowski:** Teorija emocionalne ravnoteže i interpersonalni odnosi; **Antoni Sulek:** Ograničenja eksperimenta u makro- i mikro-sociologiji; **Jan Turowski:** Diferencijacija i promjene u poljskoj obitelji i teorija nuklearne obitelji.

Prikazi i recenzije

Barbara Szacka

DVA VIDA USMJERENOSTI PREMA PROŠLOSTI

Ovaj rad izdvojili smo zbog toga, jer autor u njemu pokreće izvjesna bitna teorijsko-metodološka pitanja odnosa čovjeka prema temporalnoj društvenoj dimenziji, konkretno, orijentaciji prema prošlosti. Prema tome, obrađuje pitanja koja ulaze u područje društvene svijesti. Prije nego ga prikazemo dužni smo reći da je on objavljen u ovom poljskom sociološkom polugodišnjaku za 1972, ali koji je izašao tek 1974.

Pripominjući ponajprije da u posljednje vrijeme raste broj istraživanja percepcije temporalne društvene dimenzije ili vremenske orijentacije društvene svijesti (intelektualne usmjerenosti prema prošlosti, sadašnjosti ili budućnosti), Barbara Szacka situra ova ispitivanja u okvir teorije društvenih klasa i socijalnih pokreta. Navodi dva često zamjenjivana, a u biti različita značenja usmjerenosti prema prošlosti: »tradicionalizam« (»očuvanje ostataka prošlosti«) i »arhaizam« (propagiranje originalnih društvenih modela stvorenih u prošlosti »koji nemaju utemeljenja u suvremenom životu datoga društva«), kako bi naglasila važnost problema orijentacije suvremene poljske inteligencije prema temporalnoj društvenoj dimenziji koja je zanima. Osim toga, smatra da se u istraživanju koje se provodi na intelektualcima (pripadnici ove društvene grupe često ne samo da se doživljavaju tvorcima svijeta nego se bitno međusobno razlikuju po odgovornosti za obavljanje vlastite uloge u društvenom životu) postoji mogućnost da rezultati pridonesu izradi tipologije stavova prema prošlosti.

Definirajući inteligenciju kao »ljude sa sveučilišnim obrazovanjem« (što je oč-